

דברות קדש

— לַקֵּט אַמְרִים וּפְנִינִים, דא"ח, מִשְׁדָּה רַבּוּתֵנוּ הַקְדוּשִׁים —

שנה כ"ז

פרשת ראה תשפ"ז •

גליון אלף ער

יו"ל ע"י מערכת דברי אמונה "תולדות אהרן"

מתורתן של ראשונים

באר מים חיים

על הפרשה

אידישע שמועסין

הילולא דצדיקא

סוף זמן ק"ש..... 8:12

מוצ"ש לר"ת..... 8:45

שבת מברכין אלול: המולד:

יום חמישי שעה 08:15

ר"ח: ביום חמישי ושישי

נא לא לעיין בשעת התפלה וקרה"ת

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בסעודת רעוא דרעיון פרשת ראה תשפ"ה

באר מים חיים

מתורתן של ראשונים

אילנא דחיי

תשובה - הכרה פנימית בחיים הרוחניים

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. אמרו חז"ל בספרי לפי שנאמר (דברים ל) 'החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה', שם יאמרו ישראל הואיל ונתן הקב"ה לפנינו שני דרכים, דרך החיים ודרך המות, נלך באיזו מהם שנרצה, תלמוד לומר (שם) 'ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך'.

משל לאחד שהיה יושב בפרשת דרכים, והיו לפניו שני שבילים, אחד שתחילתו מישור וסופו קוצים ואחד שתחילתו קוצים וסופו מישור, והיה מודיע את העוברים ואת השבים ואומר להם, שאתם רואים שביל שתחילתו מישור - בשמים ושלש פסיעות, אתה מהלך במישור וסופו לצאת בקוצים, ואתם רואים שביל זה שתחילתו קוצים - בשמים ושלש פסיעות אתה מהלך בקוצים וסופו לצאת במישור. כך אמר להם משה לישראל אתם רואים את הרשעים שהם מצליחים, בשנים ושלשה ימים הם מצליחים בעולם הזה, וסופו לידחות באחרונה שנאמר (משלי כד) כי לא תחיה אחרית לרע, ע"כ.

רואין אנו בזאת שמשה רבינו מודיע את בני ישראל לשלול לגמרי את התענוג של חיים גשמיים שאינו נקרא כלל בשם 'חיים', ויש להתבונן בהדרגה זו כי הלא סוכ"ס יש בהם איזה הנאה עכ"פ למראית העין, וכמו שאמר משה רבינו בעצמו שבתחילתו הוא דרך מישור, רק סופו קוצים ואין לו כלום מזה, וא"כ למה לא נקרא כלל בתואר חיים, ובשעה שהאדם יבין לאשרור למה משה רבינו שולל זאת לגמרי, אז יהא בכוחות נפשו להתדבק בהשגת'להתגורר מכל התענוגים המדומים של הבלי עולם הזה.

רק חכמת התורה נשרש בנפש האדם

יבואר הענין בהקדם דברי הרמב"ם בס' 'מורה נבוכים' (ח"א פרק נד) שכתב בשם הפילוסופים הקדמונים שיש ד' סוגי קניינים בעולם, א. קנין עשירות, ב. קנין הכוחות שבגוף האדם, כמו הגבורה וכדו', ג. קנין המידות שבנפש האדם, ד. המוכרח בכולם קנין שלימות התורה והחכמה, שהשגת קנין זה נעשה חלק ממנה נפש האדם, משא"כ שאר קניינים אינם נעשים חלק ממנה, כי אפילו קנין המידות הוא רק שיוכל להיטיב לזולתו אבל אין עצם המידה נעשה לחלק מעצם נפשו, וזהו שכתוב (משלי כד יד) 'דעה חכמה - לנפשך' כי מעלת קנין החכמה היא שהוא 'לנפשך' ולא לזולתך, עכ"ת.

הרי כי שלימות ההשגה שהאדם יכול לקנות בנפשו, הוא השגת החכמה, ואם כי הדברים אמורים גם כלפי השגת חכמה אנושית, הרי מובן מאליה שגנין כוחות הנשמה הנצחיים, היא הקנין המוכרח שבעולם, מאחר שהשגת דביקות הנשמה היא ממש עצם החיים של האדם, כי הנשמה היא חלק אלוך ממעל וממנה הוא יונק את כל חיותו.

אמנם כדי שיקנה האדם בפנימיות נפשו גילוי אור הנשמה שהיא הדביקות בעצם החיים, יש לו להחליט בהחלט נחושה בעומק הנפש להעריך וליתן משמעות של חשיבות רק לחיים ורוחניים שהם נצחיים לעולמי עולמים, ועי"ז יתעורר בקרבו תשוקה ושאפה להוסיף עוד ועוד רק בהשגת חיים הנצחיים עד שרק זה יהא מגמת חייו, ולא יהא עסוק להשיג את שאר שלשה קניינים הגשמיים הנ"ל, כי אפילו שהוא נצרך להם, מ"מ אינו מן ההכרח שיהא עסוק בהם בכל מהות נפשו וכל רצונותיו ומחשבותיו יסתובבו האין להשיגם.

וכמו שביאר בספח"ק 'צפנת פענח' לבעל ה'תולדות' בשם הבעש"ט הק' (פרשת תשא) מאמר הגמ' (סוכה מו.) בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מידת בשר ודם, מידת בשר ודם - כלי ריקן מחזיק, מלא אינו מחזיק, אבל מדת הקב"ה - מלא מחזיק, ריקן אינו מחזיק, שנאמר (שמות טו, כד) 'וזהו אם שמוע - תשמע'.

ולכאורה צריך להבין (וכן הקשה בפי' הר"ף על הי"ן יקב) מהו הלשון שאמרו חז"ל 'מידת בשר ודם' - מלא אינו מחזיק וכו', הרי אינו תלוי במהותו של הבשר ודם, רק בגדר ה'כלי' ששייך לבשר ודם, שצורת המידה של כלי גשמי שאם הוא מלא אינו יכול להתחזק יותר, ולמה תלאוהו חז"ל לומר 'מידת בשר ודם'.

ע"י גילוי הנשמה נשאר אצלו כוחות הרוחניים

אלא כוונת 'מידת הקב"ה' היינו מידת הנשמה שהיא חלק אלוך ממעל, שאצל הצדיקים החלק אלוך ממעל נקנה בתוכם בקנין גמור, מתוך שהכירו כי רק זהו תכלית כל החיים, ואז הם בדרגת תלמידיו של אברהם אבינו שבחלקים הרוחניים אינם מסתפקים במועט רק רוצים להשיג עוד ועוד, וכלפי קניינים הגשמיים הם מסתפקים במועט, ואינם דורשים להוסיף בזה יותר מכדי צורכם ההכרחי.

וזהו כוונת חז"ל 'מידת הקב"ה' - הנשמה שהיא חלק אלוך ממעל, 'כלי מלא מחזיק', דהיינו שהגוף הנקרא 'כלי' הם ממלאים אותו בקנין הרוחני הנקרא 'מלא', כי הכח הרוחני הוא הדבר היחיד שממלא

פתוח תפתח את ידך. מרומז בתורתנו הק' בנועם אמריה פתוח תפתח, ולמה כפילת הדברים, אלא הכי פירושו "פתוח" אם תרצה שהיד שלך תפתח מאלה ליתן בלי עיכוב וקמצנות או אין לך עצה רק "תפתח" דהיינו שתפתח בעל כרחך את ידך, או בהמשך הזמן יבוטל כח הסטרא אחרא מעל ידיך, ותוכל ליתן בשמחה, כי זה בדוק ומנוסה כפי מה שקבלתי מאנשים נאמנים אשר היו קמצנים ורע עין ביותר, ועל ידי שהכריחו עצמם בעל כרחך ליתן צדקה נעשו אח"כ פזונים ונדיבים גדולים, ושמעתי בשם הבוצינא קדישא הר"ק מצאנו זי"ע שאמר שהיה לו בתחילה תאוות מומן ביותר, וגם מדת קמצנות, ושבר זו המדה במסירות נפש עד שנעשה פזון בצדקה שלא היה כמוהו בכמה דורות כידוע.

(אמרי אהרן)

להתחזק בשמחה בכל דבר בין בגשמיות

ובין ברוחניות

ושמחת לפני ה' אלקיך בכל משלח ידך. דער תכלית פון אלע מצות איז אז מען זאל דאס מהות בשמחה, נישט בעצבות, שמחה דארף זיין ביי יעדע זאך סיי ביי גשמיות און סיי ביי רוחניות. ביי גשמיות איז שייך שמחה, אויב ער זעהט אז עס גייט איהם נישט ווי ער וויל, און ער ווערט בעצבות, איז נישט נאר ער מאכט נישט בעסער נאר ער מאכט ערגער. אבער אז איינער ווייסט אז אלץ פיהרט זיך בהשגחה פרטית, אז דער אייבערשטער וויל אזוי קען נישט זיין אנדערש, איז ער אלעמאל בשמחה. און ביי רוחניות אויך, אז מען מהוט א מצוה, דארף מען דאס מהות בשמחה.

דאס זאגט די תורה ושמחת לפני ה' אלקיך בכל משלח ידך, אין אלע אויסשטעלונג פון דיין האנד, דאס מיינט מצות מעשיות, זאלסטו נאר מהות מיט שמחה. און ווען קען דאס זיין בשמחה, אויב עס איז לפני ה' אלקיך, אז דו מהוטסט דאס פארן אויבערשטנס וועגן.

(ליקו"ת דברי אמונה / ימים נוראים ח"ב)

האוישר היותר גדול בעולם הוא לזכות לקיים

מצות ה' ולעשות נח"ר לפניו

שמור ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנכי מצוך למען ייטב לך ולבניך אחרריך עד עולם כי תעשה הטוב והישר בעיני ה' אלקיך. אפשר לפרש על פי מאמרם ז"ל (אבות פ"ד משנה ב) שכר מצוה מצוה, ופירש בספר קדושת לוי (ריש פרשת עקב) שהשכר של המצוה הוא זה גופא שזוכה לקיים המצוה, שזה האוישר היותר גדול בעולם לזכות לקיים מצות ה' ולעשות נחת רוח לפניו יתברך, וצריכים זכיה להבין ולהרגיש שקיים מצות ה' הוא המוכר והאוישר היותר גדול.

ולזה אמרה התורה שמור ושמעת וגו' למען ייטב לך וגו', וההטבה היותר גדולה הוא כי תעשה הטוב והישר בעיני ה' אלקיך, שזכה לקיים המצוה ולעשות הטוב והישר לפניו יתברך כנ"ל.

(דברי אמונה / לשה"ק)

על הפרשה

פנינים קצרים, ציצים ופרחים, על הפרשה נאמרים, מלוקט מושדה תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וגו'.

ופי' בדעת זקנים שקאי על אנכי ה' אלקיך, ובבעה"ט פי' ג"כ ראה אנכי פי' ממני תראו וכן תעשו.

ובזה י"ל ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, דאנכי מרמו על אנכי ה' אלקיך, אך אנכי מרמו ג"כ על הגאות, כמו שפי' המגיד הק' מזלאמשוב זי"ע עה"פ אנכי עומד בין ה' ובניכם, שהאנוכיות והעצמיות היא המסך המבדיל בין ה' ובניכם.

וזהו ראה אנכי נותן וגו' ברכה וקללה שיש באנכי ברכה וקללה, ואם יזכה להתדבק באמונתו ית' באנכי ה' אלקיך בכוונה טהורה יזכה לברכה, אך אם יתגאה בתורתו ועבודתו באנוכיות ועצמיות אז הברכה זו של הדביקות, חסרון וקללה יש ביה, כי תועבת ה' כל גבה לב, והעצה לכך אמר משרע"ה ראה אנכי ממני תראו וכן תעשו ולא תכשלו, והוא כי אנכי בחרתי בטובה לדעת את אנכי ה' אלקיך, ולעומת זה תראו כי ג"כ שהתורה העידה עלי והאיש משה עניו מאד מכל האדם, והיינו שלא הגעתי מהשגה באנכי לידי אנוכיות ועצמיות להיות מתגאה במעלה זו, וממנו תראו וכן תעשו ולא תכשלו.

ונתן לך רחמים ורחמך.

הנה דרו"ל (שבת קנא) ונתן לך רחמים ורחמך [לומר לך] כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, וצל"ה האיד מפרשה זו שנצטוו להתאכזר ולהרוג יושבי עיר מישאל אנשים נשים וטף דרשו ההיפך שכל המרחם מרחמין עליו.

ויש לבאר, דהנה לכאן הרי ארו"ל (יבמות טז.) ישראל רחמים בני רחמים הם א"כ האיד אפשר לקיים ציווי זה להתאכזר כ"כ, אך באמת אע"פ שמוטבע הרחמנות בטבע כל בר ישראל עכ"ז מצד בריאת העולם יש בו בפנימיותו ג"כ מדת הדין, כי ברא הקב"ה את העולם במדת הדין ושיתפו במדת הרחמים ולזה כ"א מיצורי העוה"ז יש בו מדת הרחמים והדין ממוזגים, ובמצוה זו הציווי היא לעשות היפוך הרצון וטבע הרחמנות רק להשתמש בכח הפנימי שטמון בנו מדת הדין כדי להתאכזר על הרשעים.

וזהו שדרשו דייקא מכאן כל המרחם על הבריות וכו', כדי להורות כי כל תכלית האדם הוא לקיים רצונו ית' ולזה כמו בשעה שמרחם על הבריות גורם מדת הרחמנות כמו"כ כשמתאכזר על הרשעים זה גורם רחמנות ממש כמו זה המרחם על הבריות, ועוד יותר, כי זה שריחם על הבריות הרי השתמש בכח הטבעי שלו ג"כ שישאל מטבעם הם רחמים בני רחמים, אבל זה שהלך לכלות את יושבי עיר הנדחת הרי עשה היפוך טבעו ולזה כיון שעשה היפוך טבעו רק כדי לקיים רצון קונו לזה זוכה לרחמים גדולים ונתן לך רחמים ורחמך.

ומרומם את מהותו של האדם בשלימות, כמו שנתבאר לעיל מדברי הרמב"ם, וכיון שהם משיגים ומכירים שרק זהו עיקר התכלית, לכן הם מוסיפים אומץ למלאות את ה'כלי' עם יותר חיות ויותר דביקות, ולעומת זה ריקן אינו מחזיק, שאינו מחזיק לדרוש את הקניינים הגופניים והגשמיים שנקראים 'ריקן', מחמת כי המה מתרוקנים מהאדם ואינם נשרשים בו לקנין נצחי ואמיתי.

אבל 'מידת בשר ודם' היינו כוחות החומר והגופניים, שאם האדם אינו משריש בתוכיות לבו שכל עיקר מגמתו ושאפתו היא לקנות לנפשו את החיים הנצחיים שהם חכמה העליונה וגילוי אור חיי נשמה, זה נקרא 'מידת בשר ודם' דהיינו שכח הגופני שולט עליו, ואז ח"ו יש לו נגיעה לתלמיד בלעם הרשע שבחלקים הרוחניים הם מסתפקים במועט, ובחלקים הגשמיים תמיד הם רוצים להוסיף יותר ויותר ואינם מסתפקים במועט, ואז 'ריקן מחזיק' שמחזיק בקרבו רק דברים המתרוקנים ממנו, אבל 'מלא אינו מחזיק', הדברים שהם ממלאים אותו באמת אינו מחזיק בקרבו.

וכל זה דייקן חז"ל מן הפסוק 'אם שמוע תשמע', כי 'שמוע' רומז על השמיעה וההכרה הפנימית שהכיר שתכלית הבריאה היא רק גילוי אור הנשמה, ועי"ז 'תשמע' - שזוכה לשמוע עוד ולמלאות את נפשו במים חיים יותר ויותר, אבל 'אם יפנה לבבך' - שאינו רוצה לשמוע מה חובת תכליתו בעולמו, רק מגביר את חלקים הגופניים, אז שוב 'לא תשמע', כמידת בשר ודם שכוחות הרוחניים שהם 'מלא' אינו מחזיק.

וזהו (שם) 'אם שמוע בישן תשמע בחדש', כי אם הוא 'שמוע בישן', שהוא עושה את גופו כלי להחזיק רק בדברים המלאים, אזי 'תשמע בחדש', שנתלבש בו מדת הקב"ה שהוא החלק אלוך ממעל, דהיינו שחי חיי נשמה של דביקות בהש"ת, ועי"ז החיות האלוך שמתגלה בקרבו אז יכול להוסיף מדריגות נעלות בעבודת השי"ת ללא הרף, עכתי"ד.

כלל הדברים היוצא לנו מדברי הבעש"ט הק', שאם האדם שומע ומכיר שהשגת דרך עץ החיים הוא תכלית החיים והוא שלימות מעלת הקניינים שאפשר להשיג בעולם הזה, אזי כיון שמכין את נפשו להיות דבוק בהש"ת וכל מגמתו שאפתו להוסיף בזה יותר ויותר, אז הקב"ה משפיע לו כוחות ורוחניים ונצחיים שמדריגה זו יחזיק בקרבו ויוכל להתמיד בהשגה זו.

בחדש אלול הקב"ה מאיר את נפש האדם

ואם כי ענין זה של הכרה הנכונה שתכלית החיים היא רק דביקות הנשמה ביצורה וקונו שייך בכל השנה, אמנם בהגיע תור חודש אלול שהם ימי הרחמים והרצון, הרי זה מקבל משמעות יותר פנימי, כיון שבזמנים הללו מתעורר למעלה זמן של 'עת רצון', כיון שהוא אותו זמן שעלה משה רבינו למרום להתרצות לפני השי"ת על עוון העגל (כדאיתא בטור), ו'עת רצון' הזאת מאיר למטה בזה שכלל ישראל תקעו בשופר כדי שלא יטעו, והקב"ה נתרצה באותו שופר.

והענין הוא כי שמיצת קול השופר, מתקן את כח השמיעה הפנימית, שיוכל האדם להשיג את ההכרה הנכונה שרק חיים הרוחניים זהו תכלית החיים, ולא יהא בבחינה של 'אם תפנה לבבך', שאז הוא בדרגת 'בשר ודם' שהוא מחזיק 'כלי ריקן' - דברים המתרוקנים, רק להתעורר מתרדמתם ששקועים בהבלי הזמן בתוך דברים שמתרוקנים, ולשמוע היטב את השמיעה הפנימית במעמקי הלב.

ולכן תיקנו בכל שנה ושנה לתקוע בשופר בחודש אלול כדי לתקן כח השמיעה הפנימית, מה שלא שמע והכיר בעומק נפשו במשך כל השנה כולה, שמתוך כך עלול להיות ח"ו בבחי' 'שוב לא תשמע', רק יתעורר מתרדמתו לעשות חשבון צדק בנפשו מהו התכלית האמיתית.

והגם שהדרגה של 'יפנה לבבך' באופן של שוב 'לא תשמע' לא שייך כל כך אצל יראים ושלמים, אולם עדיין שייכת בדקות ובדקי דקות, ויש בזה הרבה מדריגות ובחינות בלי שיעור וגבול, וכפי ריבוי התשובה והתחננותם וזכה לפתוח את אוזניו ועיניו ולכבו ומחו לשמוע ולהכיר יותר שמיעה הפנימית מהו תכלית החיים, וזהו עיקר עבודתו בימים הרצויים הללו, שכל אחד ואחד ישיג יותר השמיעה להבין ולהשכיל בעומק נפשו מהו תכלית החיים.

ולכן כל נפש מישראל שרוצה בקיומו ברוחניות ובגשמיות, יתאזר ויתאמץ בחודש הזה שנתונים לו זמן בית דין שהוא שלושים יום, שבהם יוכל לתקן את כח השמיעה ולהכיר בפנימיות לבבו מהו התכלית האמיתי, ובהם שיבחר בחיים יתקיים בו המשך הכתוב 'למען תחיה אתה וזרעך'.

והגם כי תוקעים בכל שנה ושנה, ומתוך כך הרי האדם עלול להתרגל לזה שלא יתפעל בעומק נפשו להכיר את התכלית, לזה יש לדעת כי מאחר שעיקר שמיעת השופר הוא השמיעה הפנימית, ובנקודה זו אפשר להתחדש בכל עת ובכל רגע, ולא שייך בו התיישנות, ולכן בכל שנה ושנה מתערבב השטן מחדש, וכמו שאמרו חז"ל בגמ' (רי"ה טז.) שתוקעים מעומד ומיושב כדי לערבב השטן, והתוס' הביאו את דברי ה'ירושלמי' שנעשה 'בהלי' שמה הוא קול שופר של משיח.

והקשו המפרשים למה מתערבב השטן הלא כבר למוד הוא בכל שנה ושנה לשמוע את קול השופר ובכל זאת עדיין אין קול ואין עונה, אולם אליבא דאמת יש לבאר כי קול שופר של משיח תלוי בכח התשובה, וכיון שהאדם שומע ומכיר מהו תכלית החיים בפנימיות לבו, מזה נעשה היצר בהלי, כי שמה ישוכו כלל ישראל בתשובה שלימה, כי אפילו יחיד ששב יכול להכריע את כל העולם לכף זכות.

ואפשר להמליך, כי אם שמוע בישן קאי על תקיעת שופר ששומע מידי שנה בשנה, שאם האדם יתעורר מזה להתחדש בעבודת הבורא, אז יזכה לשמוע השמיעה הפנימית של מידת הקב"ה, וממילא 'תשמע בחדש' שיזכה לשנה מחודשת שנה טובה ומתוקה, וכתחיבה וחתומה טובה.

ובכל זה מבואר הדק היטב למה משה רבינו שולל לגמרי את התענוג של חיים הגשמיים כי אפילו האדם יש לו איזה תענוג מדומה לפי שעה, מ"מ אין זה תענוג אמיתי כלל וכלל, כי לאחר כמה רגעים הרי זה מתרוקן מן האדם ואין לו שום ממשות בהם, משא"כ חיים הרוחניים הם נצחיים לעולמי עולמים ונשאר בנפש האדם לנצח נצחים.

ברכת מזל טוב

להוד כבוד קדושת מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

לרגל השמחה במעונו באירוס הנכדה

בת חתנו הרה"צ אליהו גינזבערג שליט"א

בן כ"ק אדמו"ר מחוסט בארא פארק שליט"א

עב"ג הבה"ח המו"מ בתו"ש הרב יוסף מיכאל נ"י

בן הרה"ג יהושע העשיל ווייסמאנדל שליט"א

ר"מ בישיבת סאטמאר וויליאמסבורג

בן הגה"צ אלי' יצחק ווייסמאנדל מנייטרא שליט"א

חתן מוה"ר הגה"צ ר' זלמן לייב פילאפף שליט"א

חבר הברד"ץ דקיס"ל סאטמאר ואב"ד מכלל יופי

יה"ר שרבינו שליט"א ירוה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך שמחה ונחת והרחבת הדעת בבריות גופא ונהורא מעליא אמון.

איינער פון די חסידים וואס האבן זיך געוויקט אין קאסוב ביים הייליגן צדיק הרה"ק רבי מענדעלע קאסוב'ער זצוק"ל, האט געהייסן ר' שמואל עובדי'ס, ר' שמואל איז געווען א איד מיט זעלטענע איידעלע מידות, א גרויסער תלמיד חכם און א ווארעמער חסיד, טאג און נאכט איז ער געזעצן און געלערנט, געוויסע צייטן האט ער געלערנט אין שטאט וויזשניץ, דארט וואו ער האט געוואוינט, אבער מערסטנס האט ער געלערנט אין קאסוב, ווייל ער איז רוב יאר געזעצן אין ביהמ"ד פונעם רבי'ן אין קאסוב, דער רבי האט אים אויסגעהאלטן מיט פרנסה, ער זאל נישט האבן קיין דאגות, און ער זאל נישט ווערן געשטערט פון לערנען.

יארן זענען אריבער און ר' שמואל'ס טאכטער איז אונטערגעוואקסן, דער אויבערשטער האט געהאלפן און ער האט געטון מיט איר א פיינעם שידוך, דער חתן איז געווען א זיכער נישט פארלאזן, ער האט פארשיקט פון זיין קאפ אלע דאגות פון חתונה מאכן, צושטלען נדן, און אלע הוצאות ארום, כאטש עס איז שוין אריבער די צייט ווען די חתונה האט געדארפט פארקומען.

ביים שידוך האט מען אפגערעדט צו געבן א שיינעם נדן פארן חתן, און מען האט אויך אפגערעדט די צייט פון די חתונה, פארשטייט זיך אז אלעס איז געווען מיטן רבי'נס ברכה און הסכמה.

אינצווישן, נאך פאר עס איז געקומען די צייט פון די חתונה, איז דער רבי ר' מענדעלע ליידער נסתלק געווארן, ר' שמואל איז ווייטער געבליבן אין בית המדרש, און ער האט נישט אויפגעהערט צו לערנען, ער האט זיך אינגאנצן פארלאזט אויפן אויבערשטן אז ער וועט אים זיכער נישט פארלאזן, ער האט פארשיקט פון זיין קאפ אלע דאגות פון חתונה מאכן, צושטלען נדן, און אלע הוצאות ארום, כאטש עס איז שוין אריבער די צייט ווען די חתונה האט געדארפט פארקומען.

פונקט ווי שטארק ר' שמואל איז געווען רואי, אזוי שטארק איז דער מחותן געווען אנגעצויגן, ער האט נישט אויפגעהערט שיקן בריוו דער מחותן ר' שמואל זאל אים זיין ווען ער וויל מאכן די חתונה, ר' שמואל האט גארנישט געקענט ענטפערן, זיין איינציגסטע הילף וואס האט אים געהאלפן איז יעצט נישט דא, צו וועמען ווען ער זיך ווענדן נאך הילף? נאר צום אויבערשטן, און דערווייל זעט ער נישט די ישועה, הייסט עס אז דער אויבערשטער וויל מען זאל נאך אביסל ווארטן, האט ער זיך נישט וויסנדיג געמאכט און גארנישט געענטפערט.

דער מחותן האט אבער נישט געשוויגן, ווען ער האט געזען אז מען ענטפערט אים נישט אויף זיינע בריוו, האט ער געשריבן דעם לעצטן בריוו וואו ער האט געמאלדן אז אויב ר' שמואל וועט נישט ענטפערן און באשטימען א צייט פאר די חתונה, לאזט ער אפ דעם שידוך.

אין שטוב פון ר' שמואל איז געווארן אן איבערקערעניש, די כלה האט געוויינט, די מאמע איז געווען צובראכן, ר' שמואל האט נישט געוואוסט וויאזוי זיך אן עצה צו געבן, פון וואו זאל ער נעמען די הוצאות פון די חתונה, מאן יבא עזרי?

ווען זיין רבי האט נאך געלעבט, פלעגט דער רבי איינע פון די חדשים אינמיטן ווינטער קומען צו פארן קיין וויזשניץ, די גאנצע שטאט פלעגט זיך צוזאמקומען מקבל פנים זיין דעם גרויסן צדיק, אידן זענען אריין מיט קוויטלעך און באקומען ווארעמע ברכות, אדער געהאלפן ווערן מיט אן עצה, געטרייט געווארן מיט א גוט ווארט, פון די פדיונות פלעגט זיך אנזאמלען א שיינע סכום פון אפאר הונדערט רובל, אויסער דעם האט דער שטאטישער גביר, ר' אברהם, אליין געגעבן נאך אפאר הונדערט רובל, די געלט פלעגט די רבי'צן נוצן צו געבן צדקה און צו אויסהאלטן די שטוב פונעם צדיק.

ר' אברהם איז געווען באוואוסט מיט זיין עשירות, ער איז געווען זייער רייך, ער האט פארמאגט א גאנצע דארף נעבן וויזשניץ, מיט נאך אסאך הייזער אין שטאט וואס האבן געהערט צו אים, צענדליגער אידן האבן געהאט פרנסה פון ארבעטן ביי אים אין דארף, פון מאל צו מאל פלעגט ר' אברהם אראפפארן אין דארף זען די ארבעט, און ווייזן פאר די ארבעטער וואס צו טון.

אינמאל ווען ער איז צוריקגעקומען ביינאכט פון דארף זייער אויסגעמוטשעט, האט ער געדאוונט מעריב, שנעל געגעסן, און ער איז אריינגעפאלן אין בעט זייער מיד, פלוצלונג חלומ'ט ער זיך ווי דער הייליגער צדיק רבי מענדעלע קומט צו פארן קיין וויזשניץ אזויזיין זיין שטייגער איז געווען יעדן ווינטער, ער ר' אברהם, האט צוגעגרייט א גרויסע סעודה אזויזיין אלעמאל, א סעודה צו וואס ער האט גערופן די גאנצע שטאט, ביי די סעודה איז געווען צוגעגרייט די בעסטע פיש און די טייערסטע פלייש און א ריזיגער אויסוואל פון די בעסטע עסנווארג, יעדער זיצט שוין ארום די אנגעגרייטע טיש, אויבנאן זיצט דער צדיק, מען ברענגט פארן צדיק א זילבערנעם טעפל וואסער און ער וואשט זיך צום עסן, ער מאכט די ברכה המוציא מיט גרויס כוונה, ר' אברהם אליין ברענגט אריין פארן רבי'ן די פיש, מיט די פלייש, אבער דער רבי עסט גארנישט, אלע עסן ליגן אויפן טיש אומבאריירט, מען גייט שוין ברענגען די צימעס, אבער די גאנצע סעודה שטייט נאך אויפן טיש און דער רבי רירט גארנישט אן, וואס איז געשען?

ר' אברהם האט מורא ארויסצורעדן א ווארט, אבער ער נעמט די שטארקייט און ער פרעגט דעם רבי'ן, "פארוואס וויל דער רבי נישט פארויזן היינט פון די סעודה וואס מען האט צוגעשטעלט לכבוד דעם רבי'ן?"

"וואס?" שרייט דער רבי אויפגעוועקט, "דו פרעגסט נאך פארוואס איך עס נישט ביי

דיר? זיין שייך פון דיר אז דו פרעגסט, אבער זאג דו אליין, וויאזוי קען איך עסן ביי אזא אכזר ווי דיר, און די צייט וואס עס גייט דיר גארנישט אן וואס עס טוט זיך אין שטאט, עס אינטערעסירט דיר נישט די ארעמעלייט פון שטאט וואס האבן נישט וואס צו עסן, און דו זאגסט זיך נישט נישט וועגן זיי?"

ר' אברהם שטייט צוקלאפט און פארשעמט, דער רבי רופט אים 'אכזר', צו וועמען האט ער זיך געפירט מיט אכזריות?

"דו ווייסט נישט וואס מען וויל פון דיר?" זאגט ווייטער דער רבי, "עס איז דא אין שטאט א גרויסער ערליכער איד ר' שמואל עובדי'ס, זיין טאכטער די כלה זיצט און שטוב און וויינט, מען האט איר נישט מיט וואס צו חתונה מאכן, דער שמואל איז דאך אן ארעמאן אין דיין שטאט, דו קוקסט זיך אום אויף אים? וויפיל האסטו אים שוין צוגעשטעלט פאר די הוצאות החתונה?"

ר' אברהם איז געווארן אינגאנצן צובראכן, ער שפירט אז ער האט טאקע געטון א גרויסע עוולה, מיטן זיך נישט גענוג אומקוקן אויף די ארעמעלייט פון שטאט, ער וואלט זיך געדארפט מער אפגעבן מיט זיי צו וויסן וואס עס פעלט זיי, ער ברעכט אויס אין א געוויין און ער זאגט:

"רבי, עס העלפט נישט קיין תשובה אויף דעם! איך קען שוין מער נישט פאררעכטן!"

דער רבי'נס פנים האט אויפגעשיינט:

"די וועג איז נאך אפן, עס איז נאך דערווייל גארנישט געשען, די ערשטע זאך זאלסטו מקבל זיין אויף זיך צו באזארגן שמואל מיט אלע הוצאות פאר זיין טאכטערס חתונה, דערנאך זאלסטו זען ער זאל נישט דארפן טראגן קיין דאגה פון פרנסה, ער זאל קענען זיצן רואיג על התורה ועל העבודה, און פון היינט און ווייטער זאלסטו אליין וויסן וואס עס טוט זיך מיט די ארעמעלייט פון שטאט, מען זאל דיר נישט דארפן דערמאנען."

ר' אברהם האט גלייך מסכים געווען.

דערנאך האט דער רבי פארויזט פון די פיש און פון די אנדערע עסנווארג, די חסידים האבן געוואונען ווארעמע גיגונים, דער רבי האט געזאגט טיפע תורות מיט הויכע געדאנקען, זיך צו שמחה איז געווען אויסערגעווענליך.

ר' אברהם האט זיך אויפגעכאפט באגאסן מיט א קאלטע שווייט, ער האט זיך אנגעהויבן רייבן זיינע אויגן, ער האט נישט געכאפט וואו אויף דער וועלט ער איז, ער האט זיך נישט געקענט דערמאנען וואו ער געפינט זיך, האלט ער אינמיטן א סעודה מיטן רבי'ן, אדער ליגט ער אין בעט...

ער האט אנגעהויבן ווערן וואך ווען פלוצלונג האט ער זיך דערמאנט אז דער רבי לעבט דאך שוין נישט אפאר חדשים, הייסט עס אז ס'איז געווען א חלום, אבער די גאנצע מעשה איז אים געשטאנען פאר די אויגן לעבעדיג, דעם רבי'נס צורה, און די ווערטער וואס דער רבי האט אים געזאגט קלינגען אים קלאר אין די אויערן.

ער קוקט זיך ארום, ס'איז נאך אינמיטן די נאכט, האט ער באשלאסן זיך צוריקצולייגן, און אינדערפרי וועט ער שוין מסדר זיין דאס וואס ער האט צוגעזאגט פארן רבי'ן.

ער האט זיך געדרייט אויף אלע זייטן און ער האט בשום אופן נישט געקענט צוריק איינשלאפן, האט ער זיך אנגעטון זיין אויבער ראק און ער איז ארויס אין גאס שפען פרישע לופט, זיך צו בארואיגן, די גאסן זענען געווען ליידיג, יעדער שלאפט רואיג און רועט זיך אפ פון דעם פארלאפענעם טאג און מען זאמלט כוחות אויפן נייעם מארגענדיגן טאג, ר' אברהם שפאצירט זיך אויף דער גאס איינגעזינקען אין זיינע געדאנקען, ביז ער דערנענטערט זיך צום בית המדרש, די איינציגסטע פלאץ וואס איז נאך ליכטיג אזוי שפעט אינמיטן די נאכט.

ער גייט אריין און ביהמ"ד און צו זיין פארוואנדערונג טרעפט ער דארט קיינעם נישט אויסער ר' שמואל וועלכער זיצט איבער די גמרא און לערנט מיט א געשמאק, עס שטייט דאך וחיגית ביי יומם ולילה, ר' אברהם האט אנגעהויבן צו פילן אז דאס וואס ער האט יעצט מיטגעלעבט איז נישט געווען עפעס סתם א חלום.

האט ער געגעבן א פרעג ר' שמואל:

"זאג מיר ר' שמואל, וויאזוי גייט עס מיט פרנסה?"

ר' שמואל האט גארנישט באהאלטן פון אים, "ווי לאנג דער הייליגער רבי האט געלעבט האט ער מיר אויסגעהאלטן, אבער יעצט נאכדעם וואס דער רבי איז ליידער נסתלק געווארן, האב איך טאקע נישט פון ווי צו לעבן, דערווייל בארג איך פון מענטשן אין אלע זייטן, און איך האף אז פון ערגעץ וועט שוין קומען די ישועה, דער אויבערשטער וועט מיר נישט פארלאזן."

"און ווי האלט איר מיטן חתונה מאכן אייערע קינדער?" פרעגט ר' אברהם ווייטער.

"געלייבט דעם אויבערשטן האב איך א שידוך געטון מיט מיין טאכטער, דער רבי האט געגעבן זיין הסכמה אויפן שידוך, דער בחור איז ב"ה א גרויסער למדן און א ירא שמים."

"און וואס איז מיט הוצאות החתונה?" לאזט אים אברהם נישט אפ.

"איך בין טאקע אין א פארלעגנהייט, אזוי ווי דער רבי איז אוועק ווייס איך נישט וואס צו טון, בפרט ווען איך האב לעצטנס באקומען א שארפע בריוו פון מיין מחותן, ער שרייבט אז אויב איך וועל נישט באשטימען די צייט פון די חתונה, האקט ער אפ דעם שידוך, איך האב נישט קיין פרוטה אפילו אויפן טאג טעגליכן לעבן, בין איך געווען באזארגט ביז פריער, אבער יעצט בין איך שוין ברוך השם רואי, אפאר מינוט צוריק האט זיך דער רבי באוויזן צו מיר, און ער האט מיר געזאגט:

"ר' אברהם וועט באלד אהערקומען און דיר געבן אלע הוצאות פון די חתונה."

ר' אברהם איז געבליבן שטיין שאקירט, דער חלום איז אמאל! דער הייליגער רבי איז געקומען צו אים, ער האט אים אראפגעפירט פון בעט ער זאל גיין אין שוהל טרעפן ר' שמואל אים צו באזארגן מיט די הוצאות פון די חתונה און וויפיל ער דארף פאר פרנסה.

דעם מארגנדיגן טאג האט ער געברענגט פאר ר' שמואל די גאנצע סומע געלט פאר די חתונה, און ער האט זיך אונטערגענומען אים צו ברענגען יעדן חודש דאס גאנצע געלט וואס ער דארף צו קענען אויסהאלטן זיין משפחה און ווייטער לערנען און דינען דעם אויבערשטן אומגעשטערט.

הקב"ה עשה עמנו צדקה שנתן לנו חודש אלול כדי שנוכל להכין עצמינו לקראת יום הדין הבעל"ט

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. הנה בשבת זו מברכים חודש אלול, ואנו מתקרבים לראש השנה היום הנורא אשר בו דנים את כל העולם, כי כל העולם יעברו לפניו כבני מרון, ומלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאחזו, ובו דנים מי יחיה וכו', ועשה הקב"ה אתנו צדקה וחסד שנתן לנו מקודם את חודש אלול כדי שנכין עצמנו בתשובה ובמעשים טובים, כדי שנוכל לגשת לימים הנוראים בהזדככות הנפש, ונוכל לשפוך שיחנו לפניו ית' ביום הגדול והנורא עד שיקבל לפני אדון כל, ויכתוב ויחתום אותנו לשנה טובה.

וזהו ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, מובא בזוהר (ח"ג רלא) אשר היום רומז לראש השנה, ולכן בעת קריאת פרשה זו אשר חל בעת שמברכים חודש אלול, הכתוב מזהיר, ראה לשון התבוננות, שתבונן שעוד מעט יגיע היום הגדול והנורא ובאותו יום ידונו אם השנה הבאה יהיה ברכה או קללה ח"ו, ולכן תפושש במעשיך מעכשיו כדי שתכין ותזכך נפשך ויטיב דרכיך. (ליקו"ת ד"א ימים נוראים ח"ב - רבינו שליט"א קיבוץ כ"ה מנ"א תשנ"ה)

חודש אלול - חודש התשובה

והנה עכשיו באים ימי חודש אלול, שהוא חודש התשובה, ובו צריך האדם לשוב ולהכין עצמו ליום הדין, שזמן ביי"ד שלשים יום. והנה הימים חולפים ועוברים וימי השנה עוברים כהרף עין, ואין נותנים לב לשוב בתשובה מפני גודל הטרדות ובלבול המוח וטמטום הלב, וכך עוברים הימים והשנים בלי לשוב ולהתבונן מהו תכלית ביאתו לעוה"ז.

והנה עיקר המונע מתשובה הוא היאוש שמתייאשים מתשובה ומהתקרבות לה', אבל הכתוב אומר קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, וכתוב קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה', ואחז"ל (ברכות לב:) ארחב"ח אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל, שנא' קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'. וצריכים אנו להתחזק בתשובה, וכמו שהזכרנו

כמ"פ מה שכתב בהנהגת האדם להרה"ק ר"ר אלימלך זצוק"ל, שאם יקום באשמורת הבוקר ויפושש במעשיו שעשה, אז יעמדו עונותיו לנגד עיניו כהרים וגבעות, ובפרט עכשיו בימי אלול שהם ימי הכנה ליום הדין, צריך להרבות בתפלה ובתחנונים ולשוב אליו בלב שלם. (שם)

בימים אלו צריכים להשתוקק ביותר להתקרב לה'

בהיות שימי אלול מתקרבים הנקראים ימי רצון, דהיינו שמתעורר רחמים על כלל ישראל, וגם באים בימים אלו הרהורי תשובה לכל אחד מישראל, וצריך לעשות הכנה על הימים הנוראים אשר כל באי עולם יחרדו ויזועו מאימת יום הדין, וכל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון.

ועיקר מה שמבקשין מאתנו הוא התקרבות נפשיתנו לה', למאס בהבלי עולם, ולהשתוקק להתקרב לה', אשר כל השנה בלבול המוח והדעת מטשטשים את האדם, אמנם בימים אלו אשר נאמר עורו ישנים משינתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, כל מי אשר בו ניצוץ קדושה מתעורר משינתו, ונותן אל לבו איך עבר כל השנה, אם בהתקרבות לה' או ח"ו בהתרחקות. ומבואר בספר יושר דברי אמת שלפי ערך התקרבות נפשיתנו לה' בזה תלוי הכל נפש האדם ובני ביתו חיי בני ומזוניו. (אסיפת מכתבים ח"א)

ענין תקיעת שופר בחודש אלול כדי שלא יטעו, השופר מיישר ומיישב השכל

...דער רבושי"ע האט אונז געגעבן א זמן אז א איד זאל קענען נעמען דעם חודש, דעם חודש וואס רבינו איז ארויף געגאנגען אויפן בארג כדי מקבל צו זיין די לוחות אחרונות, האט מען געבלאזן שופר כדי מיזאל נישט צוקומען צו קיין טעות, אזוי ווי ס'איז געווען די פריערדיגע מאל ביי די לוחות ראשונות אז משה רבינו האט געדארפט צוברעכן די לוחות, איז ארויס-געגאנגען א קול, מ'האט געבלאזן מיטן שופר, מכא דעם האבן די חכמים מחייב געווען צו בלאזן שופר שלשים יום, כדי שלא יטעו, מיזאל נישט צוקומען צו קיין טעות, קומט אויס דער שופר פארגלייכט אויס דעם מענטשן, א גאנץ יאר לויפט ער נאכן תאוות הזמן, אבער עס קומט דער חודש אלול, וואס דאס איז א זמן וואס איז מיישב דעם שכל מיטן דעת, דאס איז א זמן וואס עס הייבט אויף דעם נפש, א מענטש זאל זיך מתבונן זיין וואס ער דארף צו טאן אויף דער וועלט.

(רבינו שליט"א ס"ג פ' ראה תש"ס)

ברכת מזל טוב

אין מילים כדי לתאר, כמה עיני התלמידים מאיר, בשיעורי הידועים להדר ופאר, שמו הולך לפניו לטוב פחות פיו בחכמה, בשיעורי המתוקים מדבש במלוא ההבנה לכל תלמיד במיוחד פונה, במסירות עד אין שיעור אה פניו מאירים, כשלומד לתלמידיו בפנינים יקרים, כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים, באר מים חיים ולילות פועל למעניו, מה נעים גורליו, למג"ש כזה זכינו אשרינו, דולה ומשקה מלמד ומשפיע מקום בליבו לכל לחמיד שמור, והכל בענות חן ופשטות גמור, ובמסירות נפלאה כאמור, להדריכם בדרך הישר ברגשי חדוה וגילה, הננו לשגר כוס של ברכה ותהילה, ברכת מזל טוב במלוא מובן המילה, קדם האי גברא יקרא, נור התורה והיראה אלוף הפלפול וברוך בכל מידה ישראל, משנתו לפניו סדורה, מפרש בשפה ברורה ונעימה,

הרה"ג אפרים ברייער שליט"א

ר"מ בשיעור א' ישיבה גדולה אלעד לרגל השמחה בהולדת בנו שיח'

יה"ר שיריה רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים, עדי נזכה בקרוב בביאת בן דוד גואלינו בב"א.

כברכת תלמידי שיעור א' ישיבה גדולה אלעד

מ.נ.וואלעס, א.א.ברי"י ברוין, א.א.ברח"י ברוין, א.א.שוורץ, מ.ד.בלום, מ.ש.רוזנפלד, מ.הירש, ש.ע.וואלעס, י.א.וואלעס, ש.וואלעס, א.ז.י.אראוויטש, י.ק.אייזנער, מ.א.קרויס, א.בלום, י.י.פערל, א.שטיינברגר, א.א.פערל, א.י.שטיינברגר, ש.ווייס, ד.פריש, ד.א.פערל, שלמה יאראוויטש, י.מ.איינהורן, מ.א.לויפער.

ג"א מצטרף לברכה:

משה ווייס - נו"נ

זוהר השמש

הגה"ק שמואל סאלאנט זי"ע רבה ומאורה של ירושלים עיה"ק ת"ו משך כ'שבעים שנה, כולן שוין לטובה, נולד לאביו הגאון רבי צבי הירש ב"ר חיים זצ"ל, ששימש ברבנות בקהילות טראקי ווילקאניק, פיעסק ודרוהוצין שברוסיא, ולאמו הרבנית שהצטיינה במידת הכנסת אורחים שהיתה בה, עד כדי שחטה אוכל מפיהם של ילדיה, כדי להשביע בהם עניים ורעבים, -ביום ב' בשבט תקע"ו בעיר ווילקאניק ברוסיא.

יגדל הנער שמואל

עוד בהיותו בן ארבע שנים התפרסם כבר ברחבי ליטא כילד פלא, עם כשרונות מיוחדים ביותר, ובהיותו בן שבע כבר לא היה בנמצא רב שילמדוהו תורה, כי היה בקיא נפלא בש"ס ופוסקים כגאון אמיתי, ובנוסף לזה חונן בשכל וסברה ישרה, ושלחו אביו לוויילנא, ללמוד שם בישיבתו המפורסמת של הגאון רבי אבלי פוסוולר אב"ד ווילנא, והגאון הישיש ההוא קרבוהו אליו מאוד, ואהב להשתעשע עמו בדברי תורה, ובנער אז בשם "העילוי מוויילקאניק" בהיותו כבן שמונה עבר מוויילנא לקיידאן, ללמוד תורה אצל הגאון רבי צמח שפירא, והתמדתו בתורה שם הפליאה את כל מכיריו, והיה אוכל וישן רק מעט.

נפשי חולת אהבתך

מסופר עובדא נפלאה מגודל התמדתו בתורה בישיבתו בקיידאן למעלה מכוח אנוש, שהשפיעה לרעה גם על מצבו בריאותו הגוף, ופעם באחד מלילי החורף כשחזר לביתו נפגע בצנינה ונפל למשכב, וסיפרו חבריו שבאו לביתו לבקרו, כי מצאוהו מוטל במיטה כשפתותיו דובבות דברי תורה והלכה.

יובן לו בית

רבה של קיידאן הגאון רבי אברהם שמעון טרובי מתלמידי הגר"ח מוואלאז'ין זצ"ל, בראותו גודל עמקו וחריפותו, לקחוהו לחתן לבתו בהיותו בן עשר שנים, והחתונה היה יחד עם הבר מצוה שלו, ונשא אז דרשה בחריפות ובקיאות שהפליאה עיני כל השומעים, ומני אז נקרא בשמו העילוי מקיידאן. ובזיו"ש היה חתנו של הגה"ק זונדל סאלאנט זי"ע.

במעלות התורה והיראה

מקיידאן עבר לסאלאנט ללמוד בישיבתו של הגאון רבי צבי הירש ברוידא זצ"ל, שהיה מפורסם בגאונותו באותו הדור, ושם בישיבתו נמנה הגה"ק עם החבורה המיוחדת היה יחד עם הבר מצוה שהיו עוסקים בתורה מתוך הדחק, ועל ראשם היה הגה"ק ר' זונדל מסאלאנט, שהיה מלהיב אותם בדברי מוסר ויראת ה', במיוחד התרועע אז עם הגה"ק ר' ישראל סאלאנטער, ולמדו יחד בצוותא מתוך עניות ורעב, עד כי רבי צבי הירש האב"ד בעצמו, טרח להביא להם בביהמ"ד אוכל להחזיק נפשם, - אף שהיה בעל יסורים גדול מפתה היה עליו ההליכה, וכמעט שלא היה יוצא מפתח ביתו בגלל חלשו, ואח"כ נכמרו רחמיו של הגביר רבי יוסף יוזל ליאון, כשראה איך שהטריח הרב עצמו למענם, וקיבל עליו לספק להם כל צרכיהם ביד רחבה.

יורה יורה

בישיבה זו שבבית המדרש בסאלאנט, הוסמך הגה"ק להוראה ע"י הגאון רבי יעקב ברוכין מקארלין בעל "משכנות יעקב", מתלמידיו המובהקים של הגר"ח מוואלאז'ין והגאון ר' יצחק ר"מ וואלאז'ין זי"ע. בשנת תקצ"ז בהיותו כבן עשרים ואחת שנה, כשעלה חותנו הגר"ז לירושלים, ונפל עליו עול הפרנסה, לא רצה לקבל עליו עול הרבנות עזב את סאלאנט, ועבר להרביץ תורה

בישיבת וואלאז'ין, שם ישב כשנתיים ימים ועסק בהרבצת תורה בשיעורים לתלמידי הישיבה, ושם גם כבר שלח מכתבי תורה לגאוני וגדולי הדור, שהתייחסו אליו במכתבים כמו לזקן ורגיל בתורה ובחריפות, ובמיוחד עם הגאון רבי ישראל משקאלו תלמידו של הגר"א מוויילנא.

ושנא את הרבנות

קהילות גדולות ומפורסמות שבגולה היו פונים אליו להציע לו לקבל ע"ע עול הרבנות, ובתוכם קהילות 'בריסק' לפני שנתמנה שם המהר"ל דיסקין זצ"ל, וקהילת 'סאלאנט' אחרי פטירת רבו הרצ"ה ברוידא זצ"ל, אך הוא דחה את כל ההצעות ולא אבה לקבל עליו עול הרבנות, וכמו שמסופר שאף בימי כהונתו כרבה של ירושלים, [וכדלהלן], היה רגיל לומר: אין אני רב בירושלים אלא 'מורה הוראה'.

ארי עולה מבבל

בשנת תקצ"ח-ה בעת שעלה חותנו הגר"ז לירושלים, ורצה לצרף עמו חתנו אהובו הגה"ק, עדיין לא הסכים הגה"ק, כי אמר שעליו להשתלם עדיין במעלות התורה בישיבות שהיו אז ברחבי ליטא, ורק אחרי שימלא כריסו בש"ס ופוסקים, ויספוג לעצמו מדה ניכרת של מוסר ויראת שמים, אולי אז יהא ראוי לעלות לירושלים. וחזונו השיב לו: "מקוה אני שנתראה בעוד שנה או שנתיים בירושלים עיר קדשנו".

מה' מצעדי גבר

אף שביקש לישב בשלוה בישיבה בסאלאנט או בוואלאז'ין ולהשתלם במעלות התורה והיראה, הנה קפצה עליו רוגזה של מחלת ריאות קשה ומסוכנת, ופקדו עליו הרופאים שצריך להעתיק מגוריו למקום שהאוויר חם, ואז תעלה ארוכה למחלתו, ויעצו לו לנסוע לאיטליא, אז אמר הגה"ק אם בא אלי בהשגחה עליונה לחפש אחרי מקום שהאוויר מבריא ומחלים, הריני בוחר באוירה של ארצנו הקדושה. ואכן ארז הגה"ק את הצעיו ושם פעמיו לעלות לא"י, והתפרד אצל גדולי ליטא ורוסיא, ורצו להשתדל למנותו, - ע"י הפרנסים והממונים של יוצאי ארציהם בא"י, - לרב ומנהיג בעיר ירושלים, אך הגה"ק סירב ע"ז בגודל ענוותנותו.

ובחודש אדר דשנת תר"א בהיותו בן כ"ה שנים, הגיע הגה"ק לשערי ירושלים יחד עם ב"ב ובנו, וכל גדולי ירושלים ובראשם חותנו זצ"ל יצאו לקראתו, ומיד הופקד עליו להיות 'מורה הוראה' לעדת האשכנזים בירושלים, ונתנו לו דירה קטנה בחצר "החורבה" שהיתה רק שני חדרים קטנים בלא אויר או אור.

[ומסופר שבעת שביקר השר ר' משה מנטיפיורי בשעת תר"ה בירושלים, והפציר בו שיעתיק דירתו למקום מורווח יותר, והוא ישלם את ההוצאה, אז ענה לו הגה"ק, "בכסף הזה יכול השר לשכור שלש דירות בשביל ג' משפחות שאין להם אפי' דירה כדירתך"...]. ואחרי נ"ב שנים שגר שם הסכים לעבור לדירה אחרת.

דין אמנת

מיד בבואו התחיל הגה"ק לעסוק בתיקון עיניו דמתא, והקים "בית דין צדק" שהוא עמד בראשה, וביטל את המנהג הרע שהשתרש אז ליקח כסף על סידור חופה וקידושין או גיטין, ואף לחם על כל חידוש ושינוי בדיניות, וכמו שלא הסכים בשום אופן להתביעה שבאה בהמשך השנים, שהבית דין ישבו מסביב לשלחן עגול וכדו'.

לא תגורו מפני איש

ומסופר עובדא נפלאה, איך שקיים הגה"ק הפסוק "ולא תגורו מפני איש", בעת הדיני תורות, כי פעם אחת היה אצלו דין תורה בעיניו ממונות, והאיש

שהפסיד בדין כעס על הגה"ק, ואיים עליו שישבור זכויות חלונות ביתו, אז פנה הגה"ק אל האנשים שנמצאו אז בביתו, ואמר להם בזעם, וכי חושב הוא שאשתיק ולא אעשה כלום? הלה נבהל מהתשובה החריפה וברח מהבית, ושאלו לו האנשים שנמצאו שם, מה היה אכן בדעתו לעשות, אז השיב בחכמה "הייתי קורא לעושה זכויות [גלועז'ר מאכער] שיכניס זכויות חדשות להחלונות..."

אל תגעו במשיחי

ראשון למקראי קודש במפעליו הברוכים של הגה"ק בתיקון עיניו דמתא, היתה הקמת תלמוד תורה לתינוקות של בית רבן, שאף שהיו לפני זה כמה חדרים של כמה ילדים שלמדו בפרטות עם רבותיהם, מ"מ חידש שכל אחד ואחד יהיה לומד תורה עם מלמדיהם, ואז נתייסד הת"ת הותיקה "עץ חיים", ופקד על כל בעה"ב שיתרום סכום מסוים לטובת הת"ת, וכמו"כ חייב שכל אדם שמכניס בנו לביתו של אאע"ה או לחופתו, שיפריש סכום כסף לטובת הת"ת וכו'.

ובשנת תר"ח כשגברו ההוצאות, אף יצא לחו"ל בשליחות הת"ת, וקיבץ כספים בארצות רוסיא גרמניא הולנד ואנגליה, ובכל מקום בואו קיבלוהו בכבוד גדול, בשנת תר"י כאשר שב ממסעו לטובת הת"ת, קיבץ סביבו כמה אברכים עילויים וגדולי התורה, ונתן לפניהם שיעורים בהלכה, ואחרי זמן מה הקים בזה את הישיבה "עץ חיים" וחיברו אל הת"ת, והיה ניתן שם שיעורים בקביעות.

החרם החמור על השקאלע"ס

מאיך גיסא ראוי לציין מלחמתו בקודש על שינוי החינוך הטהור של תשב"ו, ויחד עם המהר"ל דיסקין נשא בעול המלחמה על בתי הספר (שקאלע"ס) של המשכילים, שזממו אז מזימות לבטל את החינוך המסורה לנו מדור דור, ובשנת תרנ"ו בעת שחידשו את החרם על השקאלע"ס, הוסיף הגה"ק בכתי' אלו הדברים: גם אני הנני בא על החתום ועל הגלוי שהאיסור הנעשה זה ארבעים שנה מהרבנים הגאונים הצדיקים זצ"ל, שהיו אז בפעיה"ק תוב"א בהסכם כולם (וגם אני הח"מ הייתי אז עמהם זצ"ל), שאסרו איסור על אחינו כוללות האשכנזים ה"יו לבל ילמדו בבתי ספר הנקרא (שקאלע"ס) - וכן חזרו ונשנו כמה פעמים בהסכם הרבנים הגאונים הצדיקים זצ"ל, שבאו אח"כ לשכון כבוד בפה עיה"ק ירושת"ו, - האיסור הזה הוא בתקפו וגבורתו עד היום, ואין שום ב"ד יכול לבטלו, ובאם נמצאו ח"ו איזהו אנשי דלא מעלי העוברים על זה אין בידנו למחות, ואנחנו את נפשותינו הצלנו, ומי ששומע לדברינו יחול רב ברכות על ראשו. (ח"ק).

עניי דמתא

כמו כן עשה הגה"ק פעלים לשאר עיניו דמתא, ובתוכם הקמת הבית חולים הכללי 'ביקור חולים', כדי לשפר בריאותם של אנשי העיר, כי היה אז נזנח עניי הרפואה, וגם כדי להקל על הת"ח הממיתים עצמם באהלה של תורה, ששיעור רופא או רפואה בחינם וכדו'.

כמו"כ השתדל רבות בהקמת השחיטה המיוחדת להאשכנזים, ובשנת תרל"ה השיגו את האישור מהממשלה לעשות שחיטה מיוחדת לעצמם, ומינה שוחטים יראים ושלמים למלאכת הקודש הלזו, ובשנת תרמ"ז איחד את כל השר"ב מכל הכוללים של כל הארצות, והקים 'ועד השחיטה' של אשכנזים פרשים וחסידים, בראשם היה הגה"ק והמהר"ל דיסקין זצ"ל, שעינם פקחא היתה על כל סדרי השחיטה. וכן בשנות השמיטה עמד בעינא פקחא על כל ההלכות התלויים בה בירושלים ובמושבות.

גודר גדר ועומד בפרץ

היה שם עינו ולבו על כל הנעשה בירושלים, ותיקן וגידר במקום הצריך חיזוק, וכמו שמסופר כי בערבי פסחים בחצות היום היה יורד אצל הספרים דמתא (שערער"ס), ולקח מהם את כלי אומנותם, למען לא יוכשלו בעשיית מלאכה אחרי חצות, ובערב יוה"כ לפני כל נדרי, היה לוקח מיד הבלן את מפתחות המקוה שבחצר החורבה, שמא ימצא מישהו שדוקא מפני קדושת היום ירד ויטבול ח"ו, ועוד רבות כנהג.

בכל יום ובכל עת ובכל שעה

ראוי לציין אימרא נפלאה מהגה"ק, על זאת שדלת ביתו היתה פתוחה לרוחה לכל פונה ושואל בלי לקבוע שעה מיוחדת, ובכל פעם שבאו היה מקבל כא"א בסדר פנים יפות, וכאשר הציעו לו פעם כי בגלל בריאותו החלשה, וטרויות המרובות בעניני ציבור, ראוי הוא שיקבע שעה או שנים ביום, ורק אז לקבל פני הבאים לשאול או להתייעץ, אז ענה להם: צריכים אנו להידבק במדותיו של הקב"ה, שגם לפניו כביכול אין שעה קבועה, וכמו שאנו מודים לו בברכה הב' של ברכת המזון, "שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה".

זעזע מה שתשיב לאפיקורס

עובדא נפלאה היה אצל הגה"ק איך שהשיב תשובה ניצחת לאנשי "חובבי ציון", [הציניים בתחלת פריחתם, שעסקו לחבב על אנשי הגולה להעלותם עלי אדמות א"י ובכך יצליחו בהקמת מדינה לעצמם]. בעת שבאו אצלו אנשי "חובבי ציון", וביקשוהו שיתן להם המלצה שיצטרפו אל התנועה שלהם, אז פנה אליהם הגה"ק ושאלם, אם הם מוכנים בעצמם לעלות לארץ ישראל ולשמש דוגמא לאחרים, אז ענו לו, כי לעת עתה קשה עליהם הדבר ביותר, כיון

שלכל אחד מהם יש להם מסחר בעירם ובמקומות, ואי אפשר להם לסגור הכל ולעלות לא"י, שבה הפרנסה לא היתה מצויה באותם הימים, ושלחם הגה"ק שילכו לבקר בא"י, וגם בחברון, שם היה רבה של העיר הגאון רבי שמעון מנשה חייקין זצ"ל, שהוא גדול בתורה, והיה יכול להיות רב באחת הערים הגדולות ביותר בגולה, ופה בא"י אינו כי אם כשמש, כי עליו לכתת רגליו כדי להשיג מנין לתפלת ערבית, וכמותו כל תושבי ארץ ישראל שיכלו להשאר בח"ל ולהתפרנס בהרחבה, והוסיף הגה"ק אף לי עצמי היה יכול להיות לי עתיד יותר חשוב בחוץ לארץ, ובכל זאת עזבנו את הכל ועלינו לארץ ישראל לסבול יסוריה, אף באופן הגרוע ביותר בחיים, ובמצב דוחק ומחלות, ואנו איננו חובבי ציון, כי אם אלה המדברים גבוהה על אהבת ארץ ישראל וחובת ציון, אבל בעצמם אינם מוכנים להיפרד מסיר הבשר, ואינם רוצים לעלות לא"י בגלל הפרנסה שלהם, הם הם חובבי ציון. היתכן? והשליחים כבשו פניהם בקרקע.

חכימא דיהודאי

הרבה עובדות וסיפורים נפלאים, מסופרים על הגה"ק בגודל חכמתו ובינתו בעניני הוראה, ונביא כמה מהם.

פעם אחת הביאו לפניו שאלה חמורה שהיה בה משום הפסד מרובה, שכד של חלב נשפך, וניתנו ממנו טיפות מרובות לתוך קדירה שבשלו בו הרבה בשר לסעודת חברה קדישא, ועמדו ואספו כל טיפות החלב שנשפכו על הארץ ומה שנשאר בתוך הכד, ומדדו יפה, ומצאו שמה שנפלו לתוך התבשילים יש בה שיעור כדי לאסור את כל התבשיל, וההפסד הוא מרובה, וידעו כי בודאי אסור הוא, והלכו להגה"ק לשמוע הוראתו בדבר,

הגה"ק פטרם בלא תשובה, וביקשם לשוב אליו לאחר מכן, ואחרי זמן רב התברר שכששלחם מביתו שלח לקרוא אליו את המילכיגער, וביקש ממנו בכל לשון של בקשה שיגלה לו את האמת כמה מים הוא מוזג בתוך החלב, והבטיח לו שלא יגלה זאת לאיש, וכשהודו בפניו כי שיעור המים, חישב הגה"ק ומצא שאחרי צירוף המים שבחלב, נתמעט כבר שיעור החלב, וא"כ נתרבה שיעור ההיתר ובטל האיסור, [וזאת סיפר לימים המילכיגער בעצמו].

חכם ונבון

עוד מסופר עובדא נפלאה איך שהבין הגה"ק דבר מתוך דבר בהוראה, שפעם הביאה לו נערה תרנגולת שחוטה, וביקשה אותו שיראה את התרנגולת ויפסוק הלכה בכשרותה, הציץ הגה"ק בתרנגולת, ופנה אליה ואמר לה, שתלך לאמה ותבקש ממנה שתשלח התרנגולת השניה ששחטה, ואחרי שעה קלה חזרה עם התרנגולת השניה, שאכן טעונה היתה שאלת רב, ראו זאת המקורבים ותמהו, על הרוח הקודש שנגלה לעיניהם, אז ענה הגה"ק בענותנותו, לא מינה ולא מקצתיה דרוח הקודש, אלא כיון שראיתי את התרנגולת והנה אין בה שום שאלה, אמרתי בלבי, שלא יתכן ששלחו תרנגולת שאין בה כל שאלה, ולכן חשבתי שמסתמא הוחלף זאת באחת הצריכה שאלה.

ויקה חמאה וחלב

פעם אחת באו וסיפרו לו על מילכיגער אחד שחושדים בו שהוא לוקח חלב שחלבו ערבי, ואינו עומד ע"ז בעת החליבה, הגה"ק לא רצה לסמוך על דבריהם, ורצה לבדוק אמיתות הענין, ושלח שליח אחד אל הערבי, ואמר לו השליח שהמילכיגער הפלוני מבקש שתכין לו כמה קנקני חלב, - אי אפשר, ענה מיד הערבי, כי יהודי זה אינו בר דעת, שמעולם אין הוא לוקח ממני טיפת חלב מן המוכן, אלא הוא עצמו עומד ע"ז בשעת החליבה...

גנב הבא במחתרת

פעם בא לפניו סוחר ביצים, והתאונן לפניו שזה שבוע ימים שגובים לו מחנותיו כל יום סכום ניכר של ביצים, הוא אמנם סוגר את החנות בשלושה בריחים ומנעולים חזקים, אך הגנב סוגר אותם בחזרה ואין להכיר את מעשי הפריצה, אז יעץ לו הגה"ק שיבשל חמישים ביצים מגולגלות וישים אותם מלמעלה, ויסגור את החנות כתמיד, הסוחר עשה כן, והנה בעת שהגיע למחרת היום להחנות, מצא נחש גדול מת ליד פתח החנות, והתברר שלא היה זאת גנב, כי אם נחש שהיה בא כל ערב, ושתה הלח שבתוך הביצים, וע"י הביצים המבושלות נחנק ומת, והשתוממו כולם לחכמת הגה"ק.

סוף ימיו

בסוף ימיו היה הגה"ק סגי נהור, והיה מבקש מאחד מתלמידיו שילמוד לפניו שיעור בתמידות, והיה רגיל לומר לשון הגמרא רש"י ותוספות בע"פ לפני התלמיד.

וביום כ' אב חלה את חליו האחרון, וגברה חולשתו עד למאוד, והחלו ילדי התלמוד תורה ומתפללי ביה"כ החורבה להעתיק בתפלה בעדו, ויום אחד לפני כ"ט אב ער"ח אלול יצאה פקודה מהב"ד שכל תושבי ירושלים יהיו ערים בלילה ויערכו תיקון חצות לזכותו, אך באותו לילה יצאה נשמתו לגנזי מרומים, וההלוי נערכה למחרת בבכיות תמורות ונקבר במרומי הר הזיתים, וישמו עליו מצבה אבן עגולה שנמצאת בעת שחפרו לעשות יסודות חדשות לביה"כ החורבה, שנבנה מחדש על ידו בשעתו, והגה"ק התבטא שרוצה שישמש למצבתו.

השמים מספרים

ומסופר בפי הזקנים, שבעת שחזרו מהלווייה, אף שלחה דקייטא היתה, התקדדו השמים בעבים וירד גשם רב, מה שראו רק אצל גדולי מצוקי ארץ. (ובבחינת השתתפות השמים בבניה על אדם גדול שנפטר).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

יום רביעי פרשת שופטים כ"ט מנחה אב
באולם "פארהאנד" בית יעקב הישן

בשבת והודי להשי"ת על כל הטוב אשר גמולנו
הננו להזמין את ידידנו ומכירינו
לשמוחת הבר מצוה של בננו היקר

כמור יעקב נ"י

שתתקיים ביום ראשון פרשת שופטים כ"ט מנ"א תשפ"ו
באולם "פארהאנד" בית יעקב הישן

קבלת אורחים משעה 8:30 בערב

ובת ד' שמוחה כמנוענם ישמח לבנו גם אנו
בברכה

יהושע קרויס וי"ב

בן הרה"ח אלכסנדר אברהם צבי שליט"א
חתן הרה"ח נתנאל קרישנבסקי שליט"א

ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי לחיות לי חיים ארוכים ושפע קודש

יום ראשון פרשת שופטים כ"ו מנחה אב
באולם "חינוך ירושלים" ירושלים

בשבת והודי להשי"ת על כל הטוב אשר גמולנו
הננו להזמין את ידידנו ומכירינו
לשמוחת הבר מצוה של בננו היקר

כמור שמוחה בונם נ"י

שתתקיים ביום ראשון פרשת שופטים כ"ו מנ"א תשפ"ו
באולם "חינוך ירושלים"

קבלת אורחים משעה 8:30 בערב

ובת ד' שמוחה כמנוענם ישמח לבנו גם אנו
בברכה

אריה זעליקאוויטש וי"ב

בן הרה"ח צבי יעקב שליט"א
חתן הרה"ח אהרן איינבערג שליט"א

ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי לחיות לי חיים ארוכים ושפע קודש

יום חמישי פרשת שופטים ל' אב אדר"ה אלול
באולם "עסטרייכער" בית שמש

קול שישון
קול חתן

בשבת והודי להשי"ת על כל הטוב אשר גמולנו
הננו להזמין את ידידנו ומכירינו לשמוחת נשואי צאצאיו

החתן הבחור המופלג
מרדכי נ"י

שתתקיים ביום חמישי פ' שופטים ל' אב אדר"ה אלול
באולם "עסטרייכער" רח' רשב"י 1 בית שמש

החופה כע"ה בשעה 6:15 לפני השקיעה
ובת ד' שמוחה כמנוענם ישמח לבנו גם אנו

הורי החתן
זלמן דוב בירנהאק וי"ב

שמעון דוב קרישנבסקי וי"ב
בית שמש

הרה"ח יחזקאל דימאנט וי"ב
הרה"ח נתנאל קרישנבסקי וי"ב

העולה לתורה בשבת קודש פרשת ראה
בבית ד' המדרש הגדול תולדות אהרן ירושלים

יום רביעי פרשת שופטים כ"ט מנחה אב
באולם "מגן אברהם" בית שמש

הזמנה אישית לכל המשפחה בבית שמש
בשבת והודי להשי"ת על כל הטוב אשר גמולנו

הננו להזמין את ידידנו ומכירינו
לשמוחת הבר מצוה של בננו היקר

כמור משה אשר אנשיל נ"י

שתתקיים ביום רביעי פרשת שופטים כ"ט מנ"א תשפ"ו
באולם "מגן אברהם" רח' בן איש חי 7 בית שמש

קבלת אורחים משעה 8:30 בערב

ובת ד' שמוחה כמנוענם ישמח לבנו גם אנו
בברכה

יחיאל דוב פוקס וי"ב

בן הרה"ח אברהם ברוך שליט"א
חתן הרה"ח יוסף גוטליב שליט"א

ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי לחיות לי חיים ארוכים ושפע קודש

ברכת מזל טוב לאנ"ש החשובים

משתתפי המגזית השנתי ירושלים - בית שמש

הרה"ח **יששכר סאמעט** שליט"א הרה"ח **מאיר סאמעט** שליט"א
הרה"ח **משה סאמעט** שליט"א הרה"ח **יקותיאל סאמעט** שליט"א
הרה"ח **שאול סאמעט** שליט"א
לעי"נ אמם הרה"ח **פיגא יהודית** בת"ר שלמה ז"ל
נלב"ע כ"ח אב תשפ"ד

הרה"ח **מרדכי בלום** שליט"א הרה"ח **אהרן בלום** שליט"א
הרה"ח **יחזקאל בלום** שליט"א הרה"ח **יהודה לייב בלום** שליט"א
הרה"ח **אליעזר ליפא בלום** שליט"א
לעילוי נשמות אביהם הרה"ח **משה הכהן** ב"ר **מרדכי** ז"ל
נלב"ע כ"ח אב תשע"ו

הרה"ח **אשר אנשיל ברייער** שליט"א הרה"ח **ישראל ארי' ברייער**
שליט"א הרה"ח **אליהו ברייער** שליט"א
לעילוי נשמות אביהם הרה"ח **מרדכי צבי** ב"ר **יחיאל מכל** ז"ל
נלב"ע כ"ח אב תשע"ט

הרה"ח **משה דוד דימאנט** שליט"א הרה"ח **ישראל יהודה דימאנט** שליט"א
לעילוי נשמות אמם הרה"ח **מרים** בת ר' **יוסף מאיר** ז"ל
נלב"ע כ"ו מנ"א תשמ"ט

הרה"ח **זלמן דוב בירנהאק** שליט"א הרה"ח **שמעון דוב קרישבסקי** שליט"א
לרגל נשואי בנו שיחי' לרגל נשואי בתו תחי'

הרה"ח **יהושע קרויס** שליט"א
לרגל חבר מצוה לבנו היקר שיחי'

הרה"ח **ארי' זעליקאוויטש** שליט"א
לרגל חבר מצוה לבנו היקר שיחי'

הרה"ח **יחיאל דוב פוקס** שליט"א
לרגל חבר מצוה לבנו היקר שיחי'

הרה"ח **יואל ליכטנשטיין** שליט"א
לרגל השמחה בהולדת בתו תחי'

הרה"ח **אפרים פישל פיש** שליט"א
לרגל השמחה בהולדת בנו שיחי'

עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר

להולדת הבן

הרה"ח **אפרים ברייער** שליט"א
ר"מ בשיבה גדולה אלעד
בן הרה"ח **אלכסנדר שליט"א** - חתן הרה"ח **אהרן לאנדא** שליט"א
הר"ר **אפרים פישל פיש** שליט"א
בן הרה"ח **נחמן שליט"א** - חתן הרה"ח **אברהם ברייער** שליט"א
הר"ר **אברהם יצחק קעלער** שליט"א
בן הרה"ח **ישראל שליט"א** - חתן הרה"ח **אהרן פוקס** שליט"א
הרה"ח **יואל סאקס** שליט"א - לאנדאן
בן הרה"ח **אהרן צבי שליט"א** - חתן הרה"ח **קדיש קרישבסקי** שליט"א

להולדת הבת

הר"ר **יוסף דוד כהן** שליט"א
בן הרה"ח **רפאל שליט"א** - חתן הרה"ח **פנחס טורצין** שליט"א
הר"ר **יואל ליכטנשטיין** שליט"א
בן הרה"ח **אהרן שליט"א** - חתן הרה"ח **שלמה אלימלך גרינפעלד** שליט"א

להכנס הבן לעוה"ת והמצוות

הרה"ח **יהושע קרויס** שליט"א
חבר ועד קרן מלמדים דמוסדוטינו הק'
בן הרה"ח **אלכסנדר אברהם צבי שליט"א** - חתן הרה"ח **נתנאל קרישבסקי** שליט"א
הרה"ח **ארי' זעליקאוויטש** שליט"א
בן הרה"ח **צבי יעקב שליט"א** - חתן הרה"ח **אהרן אייזנבערג** שליט"א
הרה"ח **יחיאל דוב פוקס** שליט"א
בן הרה"ח **אברהם ברוך שליט"א** - חתן הרה"ח **יוסף גוטליב שליט"א**

לנשואי צאצאיהם

הרה"ח **זלמן דוב בירנהאק** שליט"א
יו"ר ארגון משביע לכל חי וארגון עולם חסד יבנה
בן הרה"ח **דוד שלמה ז"ל** - חתן הרה"ח **יחזקאל דימאנט** שליט"א
לנשואי הבן עבי"ג בת
הרה"ח **שמעון דוב קרישבסקי** שליט"א
בן הרה"ח **נתנאל שליט"א** - חתן הרה"ח **פנחס לויפער** שליט"א

יתברכו מן השמים כל אלו שתורמו להוצאות הגליון

הרה"ח **אברהם סאמעט** שליט"א
לעילוי נשמות אמנו
האה"ח **מרים** בת"ר **משה אייזיק** ע"ה
נלב"ע א' אלול תשנ"ו
ת.נ.צ.ב.ה

הרה"ח **אהרן הכהן בלום** שליט"א
לעילוי נשמות אביו
הרב החסיד **משה הכהן** ב"ר **מרדכי** ז"ל
נלב"ע כ"ה מנ"א תשע"ו
ת.נ.צ.ב.ה

הרה"ח **שלום וועבערמאן** שליט"א
לעילוי נשמות אביו
הרה"ח **פנחס דוד** ב"ר **מרדכי** ז"ל
נלב"ע ער"ח אלול תש"ס
ת.נ.צ.ב.ה

הרה"ח **יואל ליכטנשטיין** שליט"א
לרגל השמחה במעונו בהולדת בתו תחי'
יה"ר שירוהו רוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח
הקידושא רבא תתקיים
בת"ת ברסלב רח' מאה שערים

לעילוי נשמות
הרה"ח **מרדכי צבי (ברייער)** ב"ר **יחיאל מכל** ז"ל
נלב"ע כ"ח מנ"א תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה

הרה"ח **מאיר סאמעט** שליט"א
לעילוי נשמות אמנו
האה"ח **פיגא יהודית** בת"ר **שלמה** ז"ל
נלב"ע כ"ח מנ"א תשפ"ד
ת.נ.צ.ב.ה

נערך ויצא לאור ע"י "מערכת דברי אמונה" דהו"ת תורת רבותינו הקדושים
שע"י אברכי תולדות אהרן בעיה"ק ירושלים תוכב"א - של 02-5810-778 / פקס 153-25810778